

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019-11-29 Nr. 2D-3675 (1.37)

I _____ Nr. _____

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, atsižvelgdama į Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (toliau – LINESIS) numatytą 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (ES) Nr. 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB) Nr. 1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 ir (ES) 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB (OL 2015 L 274, p. 1) (toliau – Reglamentas) įgyvendinti skirtą nacionalinę įgyvendinimo priemonę – parengti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl reglamento (ES) 2017/625 įgyvendinimo ir kompetentingų institucijų skyrimo“ projektą (priemonės Nr. TA PR-12719), parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl kompetentingų institucijų, atsakingų už Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2017/625 įgyvendinimą“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), patikslintą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir tarpinstitucinio posėdžio metu išsakytus pasiūlymus.

I. Sprendžiama problema	Pažymėtina, kad nors Reglamentas yra tiesioginio taikymo Europos Sąjungos (toliau – ES) teisės aktas, tačiau jame (4 straipsnio 1 dalis) nustatyta pareiga valstybėms narėms paskirti kompetentingas institucijas, atsakingas už oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri nustatyta Reglamento 1 straipsnio 2 dalyje, organizavimą ir vykdymą, taip pat pagal Reglamento 100 straipsnio 1 dalį skirti vieną arba daugiau nacionalinių etaloninių (referentinių) laboratorijų. Europos Sąjungos referentinių laboratorijų, kurioms turi būti paskirtos nacionalinės referentinės laboratorijos, sąrašas yra skelbiamas Europos Komisijos interneto puslapyje adresu https://ec.europa.eu/food/ref-labs_en .
II. Siūlomos priemonės	Nutarimo projekto 1 punkte nurodomos institucijos, atsakingos už Reglamento 104–107 straipsnių įgyvendinimą, kurios paskirtos įvertinus atskiruose teisės aktuose įtvirtintas šių institucijų funkcijas:

- Nutarimo projekto 1.1 papunktis parengtas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos genetiškai modifikuotų organizmų įstatymo antrajame skirsnyje nustatytą valstybės institucijų kompetenciją ir funkcijas, susijusias su genetiškai modifikuotų organizmų kontrole, Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatyme, Lietuvos Respublikos maisto įstatyme, Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos pašarų įstatyme, taip pat Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. 744 „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nuostatų patvirtinimo“, nustatytas VMVT funkcijas. Atsižvelgiant į Ekologiškų žemės ūkio ir maisto produktų ženklinimo ir ekologiškų žemės ūkio ir maisto produktų ženklo naudojimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas), patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. 3D-2 „Dėl Ekologiškų žemės ūkio ir maisto produktų ženklinimo ir ekologiškų žemės ūkio ir maisto produktų ženklo naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 25 punktą, kuriuo VMVT pavesta vykdyti ekologiškų produktų ženklinimo kontrolę mažmeninės ir didmeninės prekybos įmonėse. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu įgaliotai sertifikavimo įstaigai (VŠĮ „Ekoagros“) taip pat pavesta inicijuoti ir atlikti ūkio subjektų kontrolę, siekiant nustatyti, ar produktas ekologiškas, laikinai sustabdyti paženklinto ekologiškų produktų ženklu produkto tiekimą rinkai ir uždrausti ūkio subjektui tiekti rinkai ekologiškus produktus, paženklintus ekologiškų produktų ženklu, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo 9 straipsnio 1 dalį, 10 straipsnį ir Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 12 straipsnyje įtvirtintas Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos funkcijas ir teises, taip pat į Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1333 „Dėl Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos nuostatų patvirtinimo“.

Nutarimo projekto 1.2 papunktis – įvertinus Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatymo 6 straipsnyje ir Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010 m. gegužės 24 d. įsakymu Nr. 3D-490 „Dėl Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos nuostatų ir administracijos struktūros patvirtinimo“, 9 punkte nustatytas Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos funkcijas.

Atkreiptinas dėmesys, kad Nutarimo projekto 3.1 papunkčiu VMVT pavedama rengti nenumatytų atvejų planus maisto ir pašarų srityje. Šiuose planuose turi būti nustatytos priemonės, kurios būtų taikomos VMVT nustačius, kad pašarai ar maistas tiesiogiai ar per aplinką kelia didelę riziką žmonių ar gyvūnų sveikatai. Ši funkcija VMVT pavedama atsižvelgiant į tai, kad VMVT jau šiuo metu dalyvauja rengiant bendrąjį krizių valdymo maisto ir pašarų saugos srityje planą pagal 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 6 tomas, p. 463), 55 straipsnio 1 dalį.

Be to, Nutarimo 3.2 papunkčiu VMVT taip pat pavedama vykdyti už daugiametį nacionalinį kontrolės planą atsakingos institucijos funkcijas ir teikti šio plano vykdymo ataskaitas Europos Komisijai. Pažymėtina, kad pagal susiformavusią praktiką (Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos

	<p>direktoriaus, Valstybinės augalų apsaugos tarnybos viršininko ir VŠĮ „Ekoagros“ direktoriaus 2007 m. vasario 5 d. įsakymas Nr. B1-178/A1-029/13 „Dėl Lietuvos Respublikos kontrolės institucijų nacionalinio integruoto daugiamečio kontrolės plano 2007–2009 patvirtinimo“), VMVT šiuo metu yra atsakinga institucija už 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių (OL 2004 m. <i>specialusis leidimas</i>, 3 skyrius, 45 tomas, p. 200), 41–44 straipsniuose nurodyto daugiamečio nacionalinio kontrolės plano sudarymą ir ataskaitų apie jo įgyvendinimą pateikimą Europos Komisijai.</p> <p>Nutarimo projekto 5 punktu Europos Sąjungos etaloninėmis laboratorijomis siūloma skirti Nacionalinį maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutą (toliau – Institutas) (Nutarimo priede nurodytoms tyrimų sritims), Nacionalinę visuomenės sveikatos priežiūros laboratoriją (toliau – Laboratorija), Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Fitosanitarinių tyrimų laboratoriją (toliau – VAT laboratorija).</p> <p>Institutas, Laboratorija ir VAT laboratorija atitinka Reglamento 100 straipsnio 3 dalyje nacionalinėms referentinėms laboratorijoms keliamus reikalavimus. Institutas yra nešališkas, neturi jokio interesų konflikto ir visų pirma jo padėtis nėra tokia, kuri galėtų tiesiogiai ar netiesiogiai turėti įtakos jo profesinio elgesio nešališkumui, nes Institutas yra biudžetinė įstaiga, finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, atliekanti Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais jam pavestas rizikos vertinimo ir nacionalinių referentinių laboratorijų funkcijas bei laboratorinius tyrimus maisto ir pašarų saugos ir kokybės bei veterinarijos srityse, taip pat hidrobiontų ir gamtinio vandens tyrimus. Laboratorija taip pat yra valstybės biudžetinė įstaiga, atliekanti Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais jai pavestus su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų ir kitus laboratorinius tyrimus. VAT laboratorija yra valstybės įstaigos laboratorija, atliekanti teisės aktais jai pavestus augalų, augalinių produktų ir su jais susijusių objektų kenkėjų: bakterijų, erkių, fitoplazmų, grybų ir oomicetų, moliuskų, nematodų, vabzdžių, virusų, viroidų, taip pat piktžolių sėklų tyrimus.</p>
III. Priemonių kaštai	Nėra.
IV. Nauda visuomenei	Bus aiškiai apibrėžtos kompetencijos ribos, kuri tarnyba už kokią sritį yra atsakinga. Taip pat nustatytos referentinės (etaloninės) laboratorijos.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos teisės aktų informacinėje sistemoje. Atskirų konsultacijų su visuomene nebuvo numatyta. Lietuvos Respublikos finansų ministerija pastabų dėl Nutarimo projekto neturėjo. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, VMVT, Valstybinė augalų apsaugos tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos pastabų nepateikė, į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto pateiktas pastabas atsižvelgta.

Atsižvelgdami į 2019-10-15 Lietuvos Respublikos Vyriausybėje vykusio tarpinstitucinio posėdžio metu papildomai kilusį klausimą, ar Žemės ūkio ministerija galėtų būti paskirta kompetentinga institucija ekologinės gamybos srityje pagal Reglamentą, teikiame papildomus paaiškinimus.

1. Nuo 1997 m. Žemės ūkio ministerija yra atsakinga dėl ekologinės gamybos reglamentavimo, ekologinio žemės ūkio kontrolės įstaigų veiklos priežiūrą, siūlymų teikimo ekologinės gamybos kontrolės įstaigai dėl tam tikrų specifinių patikrų atlikimo. Taip pat ministerija teisės aktų nustatyta tvarka teikia informaciją Europos Komisijai ekologinės gamybos srityje,

dalyvauja ES komitetų posėdžiuose, kuriuose nagrinėjami ekologinio ūkininkavimo klausimai. Žemės ūkio ministerijos įsteigta viešoji įstaiga „Ekoagros“ atlieka ūkių, įmonių kitų subjektų užsiimančių ekologine gamyba fizinę patikrą vietose teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Pagal Reglamentą paskirta kompetentinga institucija turi atlikti oficialios kontrolės ir kitos oficialios kontrolės organizavimą ir vykdymą. Vyriausybės nutarimu paskyrus Žemės ūkio ministeriją kompetentinga institucija už ekologinės gamybos sritį, būtų tęsiama šalyje nusistovėjusi praktika – ministerija atliktų ekologinio žemės ūkio kontrolės įstaigų priežiūrą ir kontrolę bei teiktų siūlymus ekologinės gamybos kontrolės įstaigai dėl tam tikrų specifinių patikrų atlikimo. Todėl siūlydami patvirtinti Žemės ūkio ministeriją kompetentinga institucija ekologinės gamybos srityje pagal Reglamentą, siekiame išlaikyti nusistovėjusią tvarką bei esamą institucijų sąrangą ir visų ekologinio žemės ūkio srityje veikiančių įstaigų veiklos tęstinumą.

Reglamente numatyta, kad kompetentingos institucijos, atsakingos už tikrinimą, ar laikomasi 1 straipsnio 2 dalies i punkte nurodytų taisyklių, gali perduoti tam tikras su oficialia kontrole ar kita oficialia veikla susijusias pareigas vienai ar daugiau ekologiškų produktų kontrolės institucijų. Tokiais atvejais jos kiekvienai iš jų suteikia kodą. Paminėtina, kad šia Reglamente numatyta aplinkybe yra pasinaudota ir Žemės ūkio ministerija yra suteikusi VŠĮ „Ekoagros“ kodą ir apie tai informavusi Europos Komisiją.

Tai pat pažymime, kad Teisingumo ministerijos rašte nurodyti Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo pakeitimo, Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo pakeitimo, Lietuvos Respublikos pašarų įstatymo pakeitimo ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektai (Reg. Nr. 19-10555(2), 19-11142, 19-11143(2), 19-11144(2)) pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2019-11-15.

Nutarimo projektas neprieštarauja Europos Sąjungos teisės aktams ir Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“. Projektu bus įgyvendintos Reglamento nuostatos.

Patvirtinus Nutarimo projektą, kompetentingoms institucijoms reikės parengti ir priimti teisės aktus, kuriais būtų įgyvendinami konkretūs Reglamente nustatyti oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos reikalavimai.

Priėmus Nutarimo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

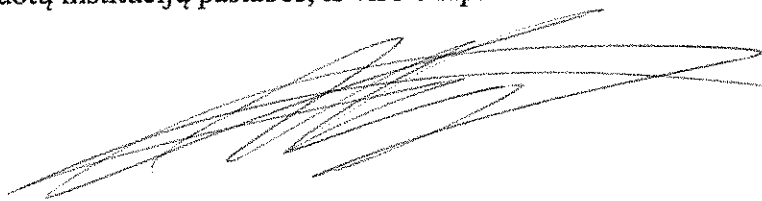
Nutarimo projektui įgyvendinti lėšų iš valstybės biudžeto nereikės.

Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Gyvulininkystės ir veislininkystės skyriaus (vedėjas Arūnas Šileika, tel. 239 1240, el. p. arunas.sileika@zum.lt) patarėjas Saulius Kunickis, tel. 239 1149, el. p. saulius.kunickis@zum.lt (tiesioginė iniciatorė ir rengėja – VMVT).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 6 lapai.
2. Atitikties lentelė, 4 lapai.
3. Suinteresuotų institucijų pastabos, iš viso 6 lapai.

Ministras

Andrius Palionis

Saulius Kunickis, tel. (8 5) 239 1149, el. p. saulius.kunickis@zum.lt